

Lärarhandledning Romernas historia

Före filmen:

- Vad kan ni om romerna och deras historia?
- Hur länge tror ni romerna har bott i Sverige?
- Vad vet ni om romernas sätt att leva?

Efter filmen:

- Har din uppfattning av romerna ändrats efter att ha sett filmen? Och i så fall hur?
- Var filmen lärorik?
- Varför tror ni så många fördomar och missuppfattningar spridits om romerna genom århundradena? Och hur ska man bli av med dessa fördomar?

Faktafrågor:

Varifrån kommer romerna ursprungligen?

Svar: Norra Indien.

Varifrån trodde européerna att romerna kommit när de för första gången kom till Europa?

Svar: Egypten (även Atlantis)

Den kristna kyrkan i Europa vände sig snabbt emot romerna på grund av deras traditioner. Vilka traditioner var det kyrkan hade problem med och varför?

Svar: Läkekonst med örter och att spå i händer.

I vilket europeiskt land blev romerna förslavade på 1300-talet? Hur länge skulle romerna komma att hållas som slavar i detta land?

Svar: Rumänien. I cirka 500 år.

Den romska grupp som har längst historia i Sverige är gruppen som kallas resande. Hur länge har de funnits i Sverige? Den gruppen fick ett annat namn som användes ända in på 1900-talet. Vilket var namnet? Och varför kallades de så?

Svar: I över 500 år. De kallades "tattare". Man trodde att de var tartarer.

På 1800-talets andra hälft började nya grupper av romer komma till Sverige. Dessa kallar sig Churára, Kalderash eller Lovára, men i Sverige fick de ett annat samlingsnamn, som idag anses vara nedsättande. Vilket var namnet?

Svar: Zigenare.

På 1900-talet utförde svenska staten en mängd tvångssteriliseringar mot romer. Det var särskilt en romsk grupp som blev drabbad. Vilken?

Svar: De resande.

I början på 1900-talet splittrades många romska familjer och släkter på grund av en ny lag som förbjöd romer att resa in till Sverige. Varför fick det så stora konsekvenser under andra världskriget?

Svar: För att de romer som flydde undan förintelsen inte var välkomna in i Sverige.

I vilken stad inträffade de så kallade "Tattarkravallerna"?

Svar: I Jönköping.

På senare år har det framkommit att svenska myndigheter fört otillåtna register över romer under hela 1900-talet. Men en skandal som avslöjades 2013 visade att liknande diskriminering förekommit även under 2000-talet. Vilken myndighet var det som hamnade i blåsväder? Och vad hade de gjort?

Svar: Skånepolisen. De hade fört register över romer baserade på etnicitet. Barn, ostraffade och till och med avlidna förekom i registret.

Diskussionsfrågor

Romerna har genom åren utsatts för en lång rad övergrepp av svenska staten och kyrkan. De har behandlats som någonting främmande, trots att många av dem levtt här och varit svenskar i över 500 år. Kan du komma på någon annan minoritet i Sverige som upplevt liknande diskriminering? Vilken eller vilka? Kan du komma på något dessa grupper har gemensamt?

Under 1900-talet hade tankar om "rashygien" slagit rot i Sverige, och i Uppsala grundades det rasbiologiska institutet - det första i världen av sitt slag. Idag är forskarna eniga om att rasbiologin var rent nonsens, men vad menade man med "rashygien" på den tiden? Hur tror du dessa tankar kunde få fäste i Sverige? Tror du att det skulle kunna ske igen?

Kyrkan har genom historien varit fientligt inställd till romerna, både i Sverige och utomlands. Den svenska kyrkan har idag bett om ursäkt, men varför tror du just kyrkan haft så stora problem med romerna?

En av de mest utbredda fördomarna mot romer är att de "har resande i blodet". Nu vet vi att det är en myt och att romerna tvingats leva på resande fot mot sin vilja. Har du någon gång tvingats leva på ett sätt mot din vilja? Kan du komma på andra grupper i historien som tvingats ändra levnadssätt? Finns det några exempel på det i dagens samhälle?

De senaste årtiondena har situationen förbättrats för romerna, särskilt i Sverige. Men det finns fortfarande många problem och diskrimineringen är utbredd. Vad behövs för att förbättra situationen för romerna? Diskutera!